

Næringstjenester AS

Saksbehandler: Mette Johansen

Saksnr.: 16/01891-49

Behandlingsrekkefølge

Møtedato

Helse- og omsorgsutvalget
Kommunestyret

27.02.2019
18.03.2019

Rådmannens innstilling:

Saken tas til orientering. Kommunen og Vestby Næringstjenester AS videreutvikler dagens samarbeid, og kommunen søker å bruke Vestby Næringstjenester AS som tjenesteleverandør der det er mulig.

Vestby kommune

SAKSUTREDNING:

Bakgrunn for saken:

Saken kom som et verbalforslag ved behandling av Handlingsprogram 2017 - 2020 og lyder som følger:

Administrasjonen bes, i samarbeid med Vestby Næringstjenester, se på hva som skal til for å utvide antall plasser på Vestby Næringstjenester. Kan Vestby Næringstjenester utvide sin virksomhet i grensegangen mot resultatområdene i kommunen? Legges fram for politisk behandling i HOM og kommunestyret i løpet av 2017.

I møte 19. mars 2018 vedtok kommunestyret følgende:

Saken tas til orientering. Det fremmes en analyse av økonomi - og nytte basert på alternativ 2. Saken fremmes i forbindelse med HP 2019 - 2022.

Alternativ 2 i den saken var slik:

Vestby kommune utreder videre kostnader og gevinster ved å etablere et kommunalt arbeidstreningssenter i fysisk nærhet til Næringstjenester. En lokal nærhet til Næringstjenester AS vil bidra til ytterligere godt samarbeid og utnytte kompetanse fra både Næringstjenester og kommunens arbeidssenter til å kvalifisere brukere til en plass på Næringstjenester eller annen form arbeidssysselsetting. Et slikt samarbeid vil i større grad kunne kartlegge og vurdere potensialet for mulig økt antall arbeidsplasser for målgruppen. Inntak av aktuelle brukere bør være mennesker med lengre og varige funksjonsnedsettelse uavhengig diagnoser, men felles at de trenger lengre tid på trening, motivasjon for de er klar for arbeidsutprøving individuelt eller på Næringstjenester. Et kommunalt arbeidstreningssenter bør målbære at flere mennesker med funksjonsnedsettelse har potensiale og ressurser til å ha et sysselsettingstilbud.

Dagens to dag- og aktivitetstilbud i kommunal regi kan reorganiseres og samles i et nytt arbeidstreningssenter. Det nye tiltaket kan inndeles i seksjoner i forhold til brukers ressurser/ hjelpebehov og alder, blant annet være et retreatsted for de som har funksjonsfall på grunn av aldring eller andre årsaker, en seksjon for kartlegging og opptrening og en seksjon for eventuelt egen produksjonsvirksomhet som supplement/erstatning for de som faller utenfor krav NAV stiller på Næringstjenester. Etablering av et arbeidstreningssenter i kommunal regi samlokalisert med Næringstjenester AS, forutsetter investering av tomt og nybygg. Ved reorganisering av dagens aktivitets- og dagtilbud, vil driftsmidler kunne overføres til nytt tiltak.

Da saken ble skrevet, var det en forventning om at primærkommunene skulle overta ansvaret for arbeidstrening gjennom en varslet forskriftsendring. Den nye forskriften, «forsøk med å gi kommunen ansvar for å arrangere tilrettelagt arbeid for personer med varig nedsatt funksjonsevne» er vedtatt og trådte i kraft 01.01.2018.

Forskriften har som formål å gi grunnlag for å vurdere fordeler og ulemper med statlig eller kommunalt ansvar for arbeidsmarkedstiltaket varig tilrettelagt arbeid, og om en overføring til kommunene potensielt vil kunne gi et tilbud om tilrettelagt arbeid som er kvalitativt bedre enn i dag. Videre skal forsøket gi grunnlag for å vurdere om en overføring kan gi tilbud til flere enn i dag, gitt den samme ressursinnsatsen.

Vestby kommune

Arbeids- og velferdsdirektoratet velger hvor mange og hvilke kommuner som deltar i forsøket og forsøkskommunene vil motta et tilskudd fra Arbeids- og velferdsdirektoratet som benyttes til finansieringen av forsøket. Personer som mottar full uføretrygd etter folketrygdloven og som ikke allerede har blitt tildelt varig tilrettelagt arbeid kan tas inn som deltakere i forsøket. Forsøksordningen vil ha varighet 3 år.

Litt forenklet kan man si at «sysselsettingstrappen» består av fire hovedtrinn.

- Aktivitetssenter
- Arbeidstrening
- Varig tilrettelagte arbeidsplasser
- Ordinært arbeid

Aktivitetssenter

Kommunen tilbyr et aktivitetssenter for de som ikke er i stand til å delta i arbeidslivet på ordinær måte. Tilbudet er ikke lovpålagt, men det er ofte formålstjenlig for en kommune å ha et aktivitetssenter. Årsaken til det er at ved å gi et dagtilbud oppnås det «stordriftsfordeler» fremfor at brukerne oppholder seg i egen bolig på dagtid.

Videre opplever brukerne en meningsfylt hverdag og et sosialt fellesskap. Brukerne av dette tilbudet er personer som mottar uføretrygd og har medfødt varig og sterkt nedsatt funksjonsevne. Vestby kommunes aktivitetssenter er lagt til resultatområde rehabilitering, og er lokalisert i første etasje i bankgården.

Arbeidstrening

Det er statens ansvar å gi arbeidstrening til innbyggere som ikke er i stand til å ta ordinært arbeid. Hensikten med arbeidstrening er å avklare arbeidsevne og om brukeren kan inn i varig tilrettelagt arbeid, eller kan gå over i ordinært arbeid.

NAV har tiltak og virkemidler som kan være aktuelle: kompensasjon av lønn, hjelp til rekruttering og hjelp til å tilrettelegge arbeidsplassen, og har også avtaler om tjenestekjøp med aktører som tilbyr denne tjenesten på forretningsmessig basis. Vil kommunen tilby en praksisplass eller rekruttere unge med nedsatt funksjonsevne, kan en arbeidslivscoach ved NAV Arbeidslivssenter bistå. Arbeidstreningen kan dermed foregå integrert i en vanlig arbeidsplass, og i mer spesialiserte virksomheter.

Varig tilrettelagt arbeidsplasser

Enkelte er ikke i stand til å delta i arbeidslivet gjennom ordinært arbeid. Disse kan tilbys en varig tilrettelagt arbeidsplass. Det er i hovedsak ASVO- bedrifter, som Vestby Næringstjenester som tilbyr dette.

Varig tilrettelagte arbeidsplasser finansieres gjennom inntekter fra produksjonen, eventuelt driftstilskudd fra kommunen og statstilskudd. Det er med andre ord ikke et kommunalt ansvar å finansierer disse plassene, selv om en del ASVO-bedrifter, herunder Vestby Næringstjenester AS er eid av primærkommuner.

Ordinært arbeid

Ordinært arbeid er for de deltakerne i arbeidslivet som er i vanlig arbeid.

Alternativer:

Vestby kommune

Kommunestyret står fritt i denne saken.

Vurdering:

Økonomi

Forskrift om forsøk med å gi kommunen ansvar for å arrangere tilrettelagt arbeid for personer med varig nedsatt funksjonsevne har som formål å gi grunnlag for å vurdere fordeler og ulemper med statlig eller kommunalt ansvar for varig tilrettelagt arbeid. En vil ved utpeking av kommuner som skal delta i forsøket både undersøke om en overføring av ansvar til kommunene potensielt vil kunne gi et tilbud om tilrettelagt arbeid som er kvalitativt bedre enn i dag og øker kapasiteten, gitt den samme ressursinnsatsen.

I og med staten utreder formålstjenlig forankring for å sikre kapasitet og kvalitet vil det bli et stort kommunalt løft å løse denne oppgaven som Nav i dag tar ansvaret for. Rådmannen har derfor ikke gjort ytterligere beregninger på kostnadsrammen på å kjøpe tomt, sette opp et formålsbygg og drifte dette som et arbeidstreningssenter.

Nytte

Det synes klart at det kan være synergieffekter i å ha et tettere samarbeid mellom de tre første trinnene i sysselsettingstrappen, selv om man ikke samlokaliserer tjenestene. I skjæringspunktet mellom resultatområde rehabilitering, Nav og Vestby Næringstjenester AS vil utveksling av kompetanse, erfaringer og planlegging av et best mulig «sysselsettingsløp» for kommunens innbyggere antakelig være svært nyttig.

Administrasjonen har den siste tiden hatt flere samtaler og møter med Vestby Næringstjenester AS, noe som blant annet har medført at kommunen er i ferd med å inngå avtaler om tjenestekjøp fra bedriften. Rådmannen vil komme nærmere tilbake til dette i tertialrapport nr 1, men dette dreier seg blant annet om lettere vedlikehold av strender, parker og offentlige arealer.

Videre har kommunen og Vestby Næringstjenester AS blitt enige om å innføre jevnlige, hyppige samhandlingsmøter med sikte på å identifisere områder for samhandling og samarbeid. Hensikten vil være samhandling om de effektene som kan oppnås, i påvente av resultatene fra forskrift av 01.01.2018.

Konklusjon:

Rådmannen er av den oppfatning at kommunens aktivitetssenter bør bestå i dagens form. Staten utreder formålstjenlig ansvarsfordeling mellom stat og kommune samt rett forankring for å sikre kapasitet og kvalitet. I påvente av resultater fra forsøket sikrer Vestby kommune tettere samarbeid mellom aktørene som gir tilbud til de som står utenfor ordinært arbeid.

Alternativet vil være svært fordyrende for kommunen lagt til grunn at en overtar et statlig ansvar som er under kartlegging for endring. En ser også at reorganisering av dagen tiltak i kommunal regi kan medføre et svekket tilbud og lavere livskvalitet for brukerne.

